

HEMEROTEKA • Estatu Batuetako armada auzitan

Arkitekto, eskultore eta marrazkilari



■ Santiago Calatrava valentziarra bere arkitektura lanengatik da ezaguna mundu osoan, baina bestelako arte sormeneko lanak ere egiten ditu; esaterako, Valentziako Arte Moderno Museoan (IVAM) joan den astean zabaldu zuten erakusketakoak (argazkian, Calatrava bera ageri da IVAMen inaugurazio egunean). *Santiago Calatrava. Eskulturak eta marrazkiak* izenburuak dioen bezala, erakusketa horretan Calatravaren artelanak jarri dituzte ikusgai. Abuztuaren 26a bitartean izango da zabalik. Lehen aldia da arkitekto horrek mota horretako lanak bere jaioterrian erakusten dituen.

«Hau guztia erokeria dela ikusi behar du jendeak»

James E. Olmos
Aktorea, zinemagilea

Viequesen gertatzen ari denarengatik protesta egiten dutenak ez dira Puerto Ricokoak bakarrik. Estatu Batuetako politikako eta kulturako hainbat ere militarren jardunaren aurka azaldu dira. James Edward Olmos aktore eta zinemagilea, esaterako, apirilaren 26an Viequesko tiro eremua okupatu zuten zibilen artean zegoen, eta atxilotu egin zuten. «Kartzelara joateko prest gaude beharrezkoa bada, jendeak hau erokeria dela ikus dezan. EEBBeko Gobernuak ez dauka inongo arrazoirik uharte bat bonbardatzeko». Berarekin atxilotu zituztenetako batzuk oraindik ere kartzelan zeudela eta, zera gaineratu zuen Olmosek: «Tristea da arrazoi moralengatik, arazo honi konponbide bat bilatzearren borrokan dabilen jendea kartzelan dagoela ikustea. Guk ez dugu ezer txarrik egin. Egin beharrezkoa besterik ez dugu egin». • THE NEW YORK POST • 2001-05-27

«Gure arazo kolonial etengabearen ondorioa da hau»

R. Ramos-Perea
Antzerkigilea

Puerto Ricoko antzerkigilea dugu Roberto Ramos Perea: «Antzerki komunitateari mezu hau idazten ari naizenean, oraindik ez dakigu non eta nola dauden atxilotuak. Zibilek tiro eremuan gaez sartzen jarraitzen dute, dozenaka. EEBBekoek gure herritar guztiak atxilotzera behartua ikusiko dute beren burua. Gure herria, lehen aldiz bere historian, bat eginik dago armada yanikiak gurean duen presentziaren aurka. Gure arazo kolonial etengabearen ondorio den arazo honek ez du nahikoa oihartzun izango, munduaren kontzientzia librean ozen garrasi egiten ez badugu. (...) Atxilotuen artean artistak, intelektualak, Puerto Rico herriaren alderdi guztietako senatariak, atzerriko artistak eta mundu osoko ingurugiro aktibistak daude. Dagoeneko 200 dira atxilotuak. Bihar 400 izan daitezke. Biharamunean denok atxilotuko gaituzte hemendik alde egin dezatela eskatzeko delituagatik». • ARTEZBLAI • 2001-05-24

Inurriaren protesta koplak

Vieques (Puerto Rico) ariketa militarretarako

erabiltzen du 1938tik EEBBeko armadak. 1941ean, Karibeko uharte txiki horren hiru laurden beretzat hartu zuten, eta bertako 9.300 biztanleak beste laurdenera bidali. Geroztik, minbizia eta bestelako gaitz ezohikoak ugalduz joan dira viequestarren artean. Baita bakezaleen eta independentisten protestak ere.

«Protesta egiteagatik atxilotuak jo egin zituzten»

Luis A. Figueroa
Historialaria

Apirilaren 26a eta maiatzaren 1a bitartean, maniobra militarrek egin zituen Estatu Batuetako armadak Viequesen. Luis A. Figueroa historialariak honela deskribatu du: «Ehunka lagunek txalupaz zein hegazkinez egin zuten bat viequestarrekin. Berehala, berrehun bat zibil sartu ziren eremu militarrean. Protestagileak, tartean apaizak, arrantzaleak eta Puerto Ricoko senatariak, atxilotu egin zituzten, eta baita jo ere. (...) Polizia militarrek eta federalek, negar gasa eta pipermin balak jaurti zituen eremutik kanpo zegoen jendearen artera, haur, emakume, apaiz eta Puerto Ricoko polizia artera». • THE HARTFORD COURANT • 2001-05-19

«Armadak ariketak egiteari utzi egin behar dio»

Caleb-MDO
Musikaria

Santo Domingon (Dominikar Errepublikak) Musika Latinoaren IV. Jaialdia egin dute, eta jaialdi amaierako kontzertuan aritu zen MDO Puerto Ricoko taldea, eta horren kariatara emandako bat-bateko prentsaurrekoan, viequestarren protestei buruz galdetu zieten. Taldeko kide Calebek honako hau erantzun zien kazetariari: «Bat gatz Viequesko bakezaleak ariketa militarrek amai daitezen egiten ari diren okupazioekin. EEBBeko armadak Viequesen ariketa militarrek egiteari utzi egin behar dio, eta ados gaude tiro eremuan sartzeagatik atxilotu dituzten horiekin. Bakea Viequesentzat». • EFE • 2001-06-03

ZAZPI BEGIKO •

Juan Luis Zabala

kolpean

• The Who ere omenaldien aroan da. Pete Townshend, Roger Daltrey, John Entwistle eta Keith Moonen kantekin diskoa osatuko dute hainbat rock izarrek. «Zahar izan baino lehen hiltzea espero dut», zioen *My Generation*-ek, taldearen kantarik enblematikoenak.

'Forever Young'

Ospakizun publikorik egin ez badu ere, gure etxean izan zen orain hurrengoan Bob Dylan, 60. urtebetetzea ospatzen. Gurekin ziren Lou Reed, Jimmi Hendrix, Janis Joplin, Neil Young, David Bowie, Patti Smith, Ian Curtis, Jim Morrison, Pete Townshend, Johnny Thunders, Paul Weller eta beste *nota* batzuk. Ni baino zaharragoak dira denak, baina gazteak, gazteak beti, berez eta izatez, definizioz eta *per se*, ezinbestean. Horregatik zait beharrez-

koa tarteka haiekin biltzea, gazte naizela baieztatzeko. Jende horrekin biltzen jarraitzen dugunok ez gara inoiz zaharrak izango. Hori pentsatzen dut behintzat nik batzuetan. Hori pentsatzea gustatzen zait. Bob Dylanen omenez kantatu zuten adiskideek, eta Bob hunkitu egin zen. Joan baino lehen, eskerrak eman zizkidan. «Ez afariarengatik», ñabartu zuen, «jan, edan eta erre oso gutxi egin diat nik, ez nagok eta neure onenean. Lagunarte hau biltze-

ko hartu dituan nekeak eskertu nahi dizkiat bereziki. Nik ez nitek kemenik izango».

Ez baitira oso ongi moldatzen elkarren artean. Inoiz ez dira ongi moldatu, egia esan: jelsia eta inbidia, istorio zaharrak eta gaizki-ulertuak, inork jada zertan oinarritzen diren oroitzen ez dituen ezinikusiak...

«60 urte bete ditik morroiak», esan nuen neure artean, harrikoa egiten nuen bitartean. «Baina Bob Dylan duk. Gaztea duk, gaztea beti, berez eta izatez, definizioz eta *per se*, ezinbestean».